

ПРВО велико искушење пред Србијом у 2008. години најављује се за крај јануара, када наша држава треба да потпише Споразум о стабилизацији и придруживању са Европском унијом. Истовремено, ЕУ припрема слање своје мисије на Косово и Метохију, која фактички треба да започне примену Ахтисаријевог плана надгледане независности.

Тај дан могао би кључно да одреди и стратешки курс Србије али и да потпуно оголи намере званичног Брисела. О томе - како ће наша држава да "одигра" крајем јануара и да ли ће бити уопште могуће задржати чврст европски курс, а истовремено наставити битку за Косово - "Новости" су разговарале за председником Владе Србије др Војиславом Коштуницом.

* Може ли и треба ли Србија да ступи у нови уговор са ЕУ, ако они својом мисијом отворе врата за отцепљење јужне српске покрајине?

- Србија је парафирала Споразум, који јасно и недвосмислено нашој земљи, као и свим другим државама у Европи, гарантује суверенитет и територијални интегритет. Србија је као уговорна страна у овом споразуму спремна да строго поштује све његове одредбе.

Одлука њихова

* Да ли је и ЕУ спремна да га поштује?

- Друга уговорна страна, ЕУ, нажалост, најављује и пре него што је Споразум потписан да ће га грубо прекршити. Наиме, ЕУ намерава да донесе противправну одлуку о слању цивилне мисије ЕУ на Косово и Метохију, како би започео да се спроводи одбачени Ахтисаријев план о надзираној независности.

* Шта Србија да чини у таквој ситуацији?

- У таквој ситуацији јасно је да ЕУ мора да изабере да ли хоће Споразум са Србијом, или хоће да својом мисијом распарчава Србију. Било би заиста превише да ЕУ има амбицију да је једно и друго могуће.

* Сматрате ли да би Србија потписивањем ССП сама дала легитимитет будућим потезима ЕУ на Косову?

- Сада је одлука искључиво на ЕУ. Оног тренутка када би донели одлуку да пошаљу мисију, био би прекршен, поништен и стављен ван снаге Споразум о стабилизацији и придруживању. Ми не желимо да се то деси, али немамо моћ да одлучимо уместо ЕУ. У сваком случају, мислим да ниједан одговоран политичар у Србији никада неће дати легитимитет или неку заобилазну подршку никоме, па ни ЕУ, да отима Косово.

* Последњу резолуцију Народне скупштине, нарочито тачку о закључивању међународних уговора и споразума са ЕУ, политички актери у Србији различито "читају" и тумаче. Сматрате ли да ће се унутар Владе Србије постићи консензус око потписивања или непотписивања ССП?

- Ствари су потпуно јасне и није више на Влади Србије избор и питање доношења одлуке, већ сада ЕУ мора да се изјасни и саопшти свој став. Или Споразум са Србијом, или слање мисије и тиме кршење и поништавање Споразума са Србијом. Влада Србије мора и она ће поштовати Устав Србије и онакав Споразум какав је парафирала. Било би од непроцењивог значаја и када би ЕУ поштовала своје оснивачке акте и Споразум онакав какав је парафиран. Подвлачим - одлука је у рукама ЕУ.

* Шта би, по вашем мишљењу, требало да се догоди пре потписивања ССП, да би Србија могла да га потпише, а да при том не да зелено светло за комадање сопствене територије?

- Србија је стара европска држава са великим државотворним искуством и зна се шта морамо да радимо. А то је јасно саопштавање међународној заједници принципијелних ставова наше државе, на које сви морају да рачунају. Србија брани своје легитимне државне и националне интересе, брани их позивањем на међународно право и властити устав. Када ЕУ буде доносила одлуку и правила своју рачуницу, биће јој познати принципијелни ставови Србије.

Опасна претња

* Да прецизирамо - ако баш 28. јануара Савет министара ЕУ одлучи да пошаље мисију на Косово, треба ли Србија истог дана да потписује ССП?

- Таквом противправном одлуком ЕУ би грубо прекршила Повељу УН и Резолуцију 1244, и то би аутоматски значило да више не постоји Споразум о стабилизацији и придруживању. После тога, тек када би ЕУ повукла одлуку о слању мисије, могли бисмо поново да разговарамо о Споразуму.

* Има ли шансе да ЕУ, ипак, одустане од слања своје мисије на КиМ?

- Још има времена да ЕУ одлучи да поштује међународно право и да се заложи за наставак преговора о Косову, што би имало далекосежне позитивне последице не само у односима Србије и ЕУ, већ и на ширем светском плану.

* Свега неколико дана после инсталирања мисије ЕУ без одлуке СБ УН на Косову, предвиђа се једнострана одлука о независности Косова - колико је та опасност у овом тренутку реална?

- Судећи према свакодневним најавама које стижу из западних земаља, реч је о опасној и реалној претњи.

* Како ће Србија да одговори у случају да се претње остваре?

- Док се те претње упорно и немилосрдно понављају, верујем да сваки грађанин дубоко осећа и добро зна да је једини одговор Србије онај који је садржан у Резолуцији коју је Народна скупштина гласовима скоро свих посланика усвојила 26. децембра.

* Многе државе већ најављују да ће ту самопроглашену творевину да признају - како ће Србија тада да реагује?

- Сви добро знамо да у таквом развоју догађаја немају сви међународни чиниоци исти степен одговорности, већ да ту предњаче САД и НАТО. Имајући у виду досадашња дешавања, Србија је као свој одговор већ донела једну суштинску и далекосежну одлуку, а то је формално проглашавање војне неутралности у односу на НАТО.

* Да ли је Србија самој себи тим чином нанела неку штету?

- Србија оваквом одлуком није себи нанела никакву штету, а реаговала је на очигледну улогу НАТО од бомбардовања земље до Анекса 11 Ахтисаријевог плана. И у свим будућим реаговањима морамо водити рачуна да сачувамо достојанство Србије и да себи не правимо штету.

* Прети ли Србији нека врсте економске блокаде са Запада уколико се и формално (ако не стави потпис на ССП) супротстави вашингтонском и бриселском "реду вожње" зарад очувања сопствене територије?

- Верујем да никоме неће пасти на памет да кажњава Србију зато што неће да поклања своју територију и зато што строго поштује Повељу УН и Резолуцију 1244. То би било ван разума и представљало би не само гажење међународног права, већ и отворен атак на демократију и опште вредности на којима почивају Европа и савремени свет. Таква

неразумна одлука не би могла да има ни најмањи привид оправданости и мислим да је потпуно искључена таква могућност.

* Колико нам је унутрашња и институционална стабилност важна у наредном периоду?
- Србија води јединствену државну и националну политику за очување Косова и све три институције, Народна скупштина, Влада Србије и председник Републике, потврђујући ову политику, чувају преко потребну стабилност. Без јединства и стабилности веома тешко можемо бранити Косово и одбранити га тамо где је најважније, а то је Савет безбедности УН. Јер једнострано проглашено независно Косово никада не може бити права и легитимна независна држава, већ квазидржавна марионетска творевина коју никада нећемо признати и која треба да нестане.

Руска шанса

* Председник Републике Борис Тадић поручио је да ће Влада да опстане чак и ако он не добије подршку за председничке изборе од ДСС. Сматрате ли ви да ће Влада да опстане чак и ако се са коалиционим партнерима разиђете поводом потписивања ССП са ЕУ?

- Верујем у јединствену државну и националну политику о којој смо управо говорили, и све што будем могао да урадим урадићу да се та политика сачува.

* У којој конкретној ситуацији ће Србија да активира Акциони план за КиМ и шта је његов основни циљ и смисао?

- Првенствени циљ је да, уколико албански сепаратисти прогласе једнострану независност, Влада Србије свим нашим грађанима у Покрајини обезбеди да буду оно што јесу - пуноправни и равноправни грађани Србије. Циљ Акционог плана је да Влада својим грађанима у Покрајини обезбеди што нормалнији живот и да Срби на Косову и Метохији знају да су њихова влада и њихова скупштина у Београду.

* Шта би Срби са Косова могли да очекују када дође до тога?

- Пре свега, ако дође до једностране независности, од апсолутно највећег значаја је да ниједан Србин и неалбанац не буде изложен насиљу и да може да живи у својој кући. Међународна заједница носи огромну одговорност да не дозволи ни најмањи инцидент на Косову и Метохији, јер после толико зла које је нането Србима, мора се једном заувек стати на пут насиљу.

* Како оцењујете енергетски споразум који Србија 18. јануара треба да потпише са Руском Федерацијом?

- Све европске државе настоје да са Русијом постигну стратешке споразуме у сфери енергетике, и тако да дугорочно реше ово суштински важно питање. Зашто са Русијом, излишно је питање имајући у виду улогу ове земље у области енергетике.

* Каква је то шанса за Србију?

- Србија има шансу, која се не испушта, да направи стратешки споразум са Русијом и да тако у наредним деценијама реши ово важно питање. Радимо и на томе да Република Српска буде укључена у овај огромни пројекат, и на нама је да урадимо све што можемо да обезбедимо стабилну економску будућност земље.

* Хоће ли споразум бити потписан и поред неслагања која постоје унутар српске владе?

- На свакој одговорној влади је да гледа и на сутра, а не само данас, и зато сматрам да ћемо постићи споразум са Владом Русије.

ПРИРОДНО

* БИЛО је дилема да ли ће и кога ДСС подржати на председничким изборима?

- ДСС је донео одлуку да подржи кандидата Нове Србије Велимира Илића, полазаћи од чињенице да је најприродније да се подржи кандидат странке са којом је ДСС у коалицији.

* А какав ће став ДСС заузети ако буде другог круга избора?

- Све своје одлуке ДСС доноси у правом тренутку и све те одлуке увек произлазе из принципијелне политике Демократске странке Србије.

САМО У УН

* ШТА очекујете од предстојеће седнице СБ УН на којој ће генерални секретар УН Бан Ки-Мун поднети редовни извештај о мисији УН на КиМ?

- Генерални секретар УН симболизује и УН и Повељу УН и све државе на свету се придржавају принципа који су овим оснивачким актом утврђени. Извлачење процеса решавања будућег уређења Покрајине изван система УН представљало би кршење принципа на којима почивају УН и јавно саопштавање да се принципи повеље УН не могу спроводити када је у питању Косово. Другим речима, то би значило да је Косово изван система УН и да за Косово важе нека нова правила. Сматрам да је обавеза генералног секретара да инсистира на томе да се питање будућег уређења Покрајине решава искључиво у СБ на основу принципа Повеље УН. И сагласно јединственој државној политици, на наредној седници СБ Србија ће изнети овакав принципијелни став.

У Брисел само са Косовом

Пише: Војислав Коштуница
уторак, 08 јануар 2008 20:52

Предраг ВАСИЉЕВИЋ, 06.01.2008 В.новости